

DR. MANDIČ:

DRUŠTVO V VARSTVO DEKLET IN ŽEN.*)

Marsikatera cenjenih čitateljki je potovala po Nemčiji in Švici ter videla tam na železniških postajah dame s posebnim znakom na prsih ali na roki, ki so tam mirno čakale. Nehote se je vprašala: „Kdo so te dame?“ Da bi se nekoliko bolj ogledala po železniškem vozu, tedaj bi skoraj gotovo videla kak listek, ki bi ji dal na to vprašanje odgovor, da so namreč te dame zastopnice društva v varstvo deklet in žen. Ker imajo ta društva plemenit humanitarni namen, kočemo na kratko premotriti razvoj, namen in sedanje stanje teh društev.

Kakor je bila velekoristna institucija „rdečega križa“ ustanovljena v Švici, pravitako se je porodila v Švici prva misel za ustanovitev društva v varstvo deklet in žen. Prvo društvo je bilo ustanovljeno v Ženevi l. 1884., odkoder so se enaka društva začela ustanavljati po vseh drugih državah. Mlle. E. Richard, tajnica centralne pisarne internacijonalnega društva je rekla v svojem poročilu na prvi evropski konferenci v Bernu l. 1910.: „Ta društva imajo svoj izvir in postanek v Švici, od koder so se drugam razširila in prinesla tudi drugim deželam koristi pravitako, kakor velike reke iz zahoda, ki izvirajo v srcu Alp, od koder tečejo dalje in oplodujejo kraje, skozi katere tečejo.“

Ta društva imajo različna imena: „Internationaler Verein der Freundinnen junger Mädchen“ in „Internationaler Verband der katholischen Mädchenvereine“. Ker imajo isti namen, se nazivljejo kar na kratko: „Bahnhofwerke“. Ta društva so zvečinoma osnovale odlične in požrtovalne dame iz najvišjih krogov.

Namen teh društev, da v vsakem oziru pomagajo dekletom in ženam, ki potujejo same. Včasih jim poiščejo primerno prenočišče ali jim dajo potrebna navodila za nadaljno potovanje, včasih jim dobe službo ali jih pa rešijo iz nepravih rok. Tako se je n. pr. posrečilo v Lvovu „Katoliškemu društvu poljskih žen“, da je rešilo štirinajstletno deklico, ki jo je prodala njena lastna mati.

*) Hrvatski list „Domaće Ognjište“ je objavilo sledeči jako zanimivi članek, ki bo nedvomno zanimal tudi slovensko ženstvo.

V to svrho se razdeljujejo „Dobri nasveti za pot“, plakati, adrese, priporočila. Ta sredstva se dobivajo na železnicah, poštah in drugih uradih.

Nekatera društva imajo tudi svoje lastne gostilnice, dome, prenočišča takozvane „Homes“, „Heim“, večinoma blizu kolodvora.

Ta humanitarna društva učinkujejo moralno ne samo na tiste osebe, ki jih pričakujejo, temveč tudi na druge potnike in na železniške nastavljenke. Razumljivo je, da je ta posel zelo težaven in da ni vsaka žena sposobna za to delo.

Vsaka „pomočnica“ — tako se imenujejo žene, ki morajo biti določenega dne na postaji, mora biti na kolodvoru pri vsakem vlaku, naj prihaja ta ponoči ali podnevi. Na prsih ali na rokah mora imeti poseben znak in sicer ali belo obvezo z rdečkastim križem in črnim napisom „Bahnhofmission“ ali pa zvezdo z belorumeno črto in z velikima črkama A. F. Vsak dan mora izpolniti gotove rubrike v to določeni knjigi, raportni knjigi, ter omeniti vse važne dogodke onega dne. Kadar je prosta, mora delati na to, da pride kolikor mogoče v dotiko z občinstvom in da pridobiva tudi druge ljudi za to idejo, ki naj postane kolikor mogoče popularna. Na ta način se prepreči mnogo socialnega zla. Marsikateri oče in marsikatera mati se zadovoljna in z mirnim srcem vrača domov, prepričana, da bo njena hči na potovanju dobro sprejeta in preskrbljena.

Te pomočnice so navadno članice društva, ki požrtvovalno izvršujejo ta svoj posel. V velikih mestih imajo posebne nastavljenke. Vendar pa ta karijera ni posebno donosna in prijetna; razen tega pa zahteva ta družba mnogo požrtvovalnosti in sposobnosti. Pomočnica mora nositi znak, katerega se morda marsikatera dama sramuje, njena obleka ne sme biti razkošna, preveč elegantna, temveč mora odgovarjati namenu društvu. Razen materinskega jezika mora govoriti še en ali dva jezika, biti mora zdrava in vedno dobre volje. Njeno obnašanje mora biti vedno tako, da nastopajo železniški nastavljenki napram njej vedno z največjim spoštovanjem. Imeti mora oko sokola, da vidi vsako najmanjšo nevarnost. Najti mora izhod iz vsake, še tako neugodne situacije. Z materinsko ljubeznijo se mora zavzeti za vsako nesrečnico. Izkušena mora biti ter poznati vse one razne prizore, ki se dogajajo za kulisami, kjer jih javnost ne vidi. Za ta posel je sposobna pač samo — žena.

(Konec prihodnjič.)